

El Gironès

ANY I

BIBLIOTECA PÚBLICA
GIRONA

NUM. 15

Redacció i Administració:
PLAÇA INDEPENDENCIA, 16. — Ent.

Dissapte 29 de Abril de 1916

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Girona, trimestre 1.50 ptes.
A fóra 2.00 "
Numero solt 0.10 "

JORNADA VICTORIOSA

Ho fou en veritat pel Regionalisme i per Catalunya, el diumenge passat.

Fou aquesta una jornada d'admirables consorcis esperituals, amb clarors sereníssimes, d'una esplendorosa bellesa, de fonda exelsitut.

Fou la jornada del sentiment popular amb tots els encisos que sab comunicar-li la tradició gloriosa del nostre poble. Era la diada de la Pascua Florida, que se'ns ofereix amb les radiants gales de la primavera en inici, amb els transports d'una vella festivitat, de notes familiars plenes d'intima gaubansa i d'expansió santa.

Fou la jornada del gentil cavaller Sant Jordi, patró de la nostra Catalunya, símbol de l'heroi campió de la patria oprimida, matador del drac monstre de set caps, que's el butxi de la terra anhelant la lliberació.

Fou la jornada en que les clarors d'un cel de primaverals belleses, envolten la dolcesa de la llar en festa, perfumada per les roses de sang que l'abril florit ens en fa ofrena gentil.

Fou doncs la jornada del diumenge, una jornada consagrada a la Catalunya viva, i en la que Ca-

talunya hi debia triomfar.

I aixis fou. La lluita pels senadors se decidí satisfactoriament per Catalunya.

El triomf somrigué an aquells amb una més gran puresa ostentaven una neta i definida característica de catalanitat; an aquells que habien sacrificat l'ardida potencia de la seva vida en l'altar sacrosant del més ardent patriotisme; an aquells que representaven un sentit de lliberació, d'enemiga a les velles tendencies, que eren per Catalunya uns dogals de mort.

Set nous campios guanyà el passat diumenge, la nostra Catalunya. Set nous campions que com el gloriós cavaller Sant Jordi, lluitaràn amb el drac monstre de set caps, que rodolaràn per terra al tall agut de l'espasa de la justícia i del patriotisme.

El triomf d'aquest set campions, es el triomf de la Pascua amb tots els seus encants d'intimitat i tradició; es el triomf de la Catalunya que lluita; i amb aquest triomf sobre la testa de la Patria i floriràn més belles que mai les roses de sang que'ns ofereix la primavera en la diada de Sant Jordi, cavaller gentil de Catalunya.

Un nou fracàs

En les darreres eleccions senatorials s'ha palesat una vegada més, com l'opinió pública, especialment la nova opinió que puja và allunyant-se del jaumisme d'una manera cada vegada més ostensible.

A Girona, el jaumisme en les eleccions de senadors, và reincidir (i la reincidencia es un agravant) en un fet que nosaltres senyalavem com a sintomàtic quan les eleccions de diputats. Ens referim al fet de portar a la lluita un home i un nom completament ajé a la nostra terra i als interessos dels seus electors.

Aquesa vegada la reincidencia es més culpable, perque era més accentuat el caràcter de forasterisme del senyor Polo i Peyrolón, tant que la seva presentació semblava i potser tenia per finalitat única omplenar un buit.

I aixó a més de culpable es incorrecte, i suposa una gran desconsideració al nom del candidat.

Es incorrecte i desconsiderat perque portar a la brega un nom d'un correligionari desconegut, que ni sisquera es cata-

lana, amb seguretats indubitables de que tenia qua perdre, sense preocupar-se de donar-lo a conèixer al còs electoral, sense volguer que dongués la més petita manifestació de vida, feia sospitar la finalitat que hem dit, a més de que semblava que'l Sr. Polo ignorés i si no ignorava, li deixés molt sens cuidado, la presentació de la seva candidatura en les eleccions de senadors. Tot lo qual sembla justificar la desconsideració manifesta, l'us abusiú qu'l jaumisme gironi venia a fer del nom d'un correligionari tant caracteritzat com l'ex-senador per Valencia senyor Polo i Peyrolón.

A més d'incorrecte per la persona, a nosaltres ens sembla que tal conducta es d'una gran impremeditació o inconsciencia política, que des de un temps sembla que és l'única norma que regeix als nostres jaumíns, que més que mai demostren actuar de pseudo-directors.

Es prova d'una gran inconsciencia política, perque portar a la lluita senatorial sense cap preparació, sense cap interès, no més que perquè sí, una candidatura propia es exposar-se a un fracàs evident; i si un partit pot anar a la brega electoral amb probalitats de perdre, prò-

amb seguretats de fer un bon paper, es un fet que es racional car hi pot haver motius, que aconselin la conveniencia política d'aital procedir, com ho es el mantenir la cohesió i aglutinar les forces.

Lo que es il·lògic, lo que es incomprendible es fer-ho com ho han fet els jaumíns en les passades eleccions, en les que si la derrota del seu candidat estava descomptada, també ho estava lo ridicol de la seva votació. I un partit sense necessitat, d'una manera tant manifesta, no pot exposar-se al ridicol, car tal conducta a més d'impolítica es suicida.

Per fi la presentació del senyor Polo es com deiem al començar simptomàtica; ja que el fet de tenir que recorre a un element estrany, sense cap relació, ans al contrari, amb nosaltres, es símptoma d'una crisi d'homes molt pronunciada, i una crisi d'homes representa una senyal evident de decadencia, la senyal d'un partit que ja en la posta devalla rapidament cap una mort inevitable, certa.

I no solsament s'ha demostrat aixó a Girona i a Catalunya, sinó que'n tot Espanya el jaumisme ha sofert en les eleccions de Senadors un cop mortal.

En tot Espanya el jaumisme no ha tret més que un sol senador.

Amb raó deiem al principi que ostensiblement, que cada dia més l'opinió pública và separant-se del jaumisme que aviat no serà potser més que un partit històric.

INSISTIM

La candidatura de D. Santiago Masó era una candidatura entrebancadora.

Aquesta afirmació consignada en un dels números últims del diari jaumí d'aquesta ciutat orgue de D. Dalmau, no pot passar, encar que sia per última vegada, sens la mes ferma protesta.

Semblant afirmació feta avans de les eleccions constituía una falsetat de les més vergonyoses; feta després de les eleccions, no hi ha paraula prou dura en nostre lexic per a calificar-la.

Cal esser cec, tenir la ment pertorbada per les mes baixes concupiscencies i el cor sadollat de les mes indignes passions per a atrevir-se encar a formular-la.

La candidatura de D. Santiago Masó no era una candidatura entrebancadora; era la candidatura del triomf.

Aplega s sots els plec aurífics de la seva bandera s'hi trovaren gent de totes les edats i de tots els estaments; joves de mirada somniosa i fulurant: vells de pensar reposat i seré: gent de casa nostra i gent d'altres terres; obrers i artesans: comerciants i lletrats: menestrals i hisendats.

En abraç de germanor s'hi veien els adictes de sempre: els elements no afiliats a cap partit: els enemics d'altres jorns que no podien compartir les insidies calumnioses dels seus directors polítics: els aimadors de l'ordre i de la pau ciutadana: els qui aborreixen tota estridencia i detesten tota turpitud; els qui senten afecte i estima per tot lo genuinament català i gironi.

Per a derrotar al candidat regionalista, foren precisades totes les armes lícites i il·lícites: hi hagué necessitat de pertorbar les ments i lo que's més greu les consciencies: fou necessari avivar tots els odis, remoure el llot infecta, embrutir la senyera gloriosa, que onejava triomfanta, amb totes les sutzetats.

I així hi tot, sols lograren derrotar-lo materialment, per un limitadíssim número de vots, car moralment, i aixó està en la consciencia de tots els ciutadans, el diputat per Girona, es avui D. Santiago Masó i Valentí.

Si la candidatura de D. Santiago Masó es la triomfante, malament pot esser la entrebancadora.

I no s'alegui ampoc per a sostenir-ho, que la candidatura de D. Dalmau Iglesias i Garcia va esser la primera.

La candidatura regionalista per Girona va quedar proclamada en el mateix instant en que D. Dalmau Iglesias en lluita i contra la voluntat de la Junta Regional jaumista de Barcelona, es feia proclamar candidat per aqueix nostre districte.

De manera que les dos candidatures nasqueren en el mateix moment: les dos vejeren la llum del dia en la mateixa hora. No hi ha prioritat per lo tant entre l'una i l'altra.

Unes hores mes tart va sapiguer-se el nom del candidat regionalista, es cert; pro aixó no es suficient per a fonamentar una prioritat en la forma que sostenen els articulistes de *El Norte*.

Si les dos candidatures nasqueren en el mateix instant, si la candidatura triomfanta es la de D. Santiago Masó, quina es la candidatura entrebancadora?

Els fets han vingut a demostrar que la única que pot anomenar-se-la baix aqueix mot es la de D. Dalmau Iglesias.

D. Dalmau Iglesias, l'etern desident, l'home que viu en constant rebeldia no podia soportar que 'ls seus clans se perdesin en mig del silenci i de la buidor infinita.

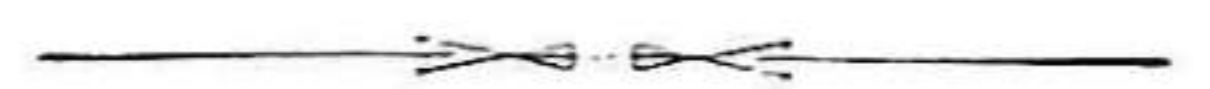
Per aixó, convocades que foren les eleccions volgué intervenir novament en la vida pública i amb tot i sapiguer que les seves pretensions estaben en pugna amb els interessos del partit i que portarien en el mateix una gran divisió; no per aixó desistí del seu propósit.

Ell, soldat d'un partit que té per executoria la disciplina, se rebelá contra les autoritats regionals i rastrejant lográ de Madrid que li fos permesa la seva candidatura per aqueix nostre districte.

I vingué fatalment lo que devia venir. Una gran divisió i com a consecuencia, quedant romputs tots els vincles que unien els elements dretans de nostra poble i mercés i prinipalment a les campanyes insidioses e indignes d'homes que's titulen caballers, la victòria — encar que migradisima — del candidat republicà.

Qui ha sigut el candidat pertorbador? Quina ha sigut la candidatura entrebancadora?

E. M. DE F.

COMENTARI

Tercera afirmació post-electoral

La tercera afirmació post-electoral, es un auguri, millor dit, una seguretat pel demà; es indubtable que en una propera lluita electoral la victòria, que ara ha faltat una insignificància per a assolir, ens serà del tot favorable.

La correntia a favor de la candidatura veritablement popular, gironina, serà una allau avassalladora i els obstacles, febles a son pas, seran retuts i dominats.

Si hem demostrat que erem el millor

aglutinament, s'ha de demostrar que posseïm un superior sentit conservatiu, per lo que tenim força i seny suficient.

S'alça doncs per Girona l'aubada esplendent que amb l'apoi de tots els bons patriotes, serà el símbol de la deslliuració definitiva.

I amb aquesta deslliuració, hi haurà un triomf de vida i de dignitat.

PONS

Nostra Patria

Moltes vegades s'ens pregunta quin es el concepte que tenim de nostre patria. Tot sovint, surten dels llavis i plumes de nostres adversaris, aspirans acaparadors de catolicisme, acusacions de que no estimem a Catalunya, que no som fills predilectes, perquè volém, diuen ells, una Catalunya migrada, mutilada, deslligada de nostre cristiana tradició, i per lo tant, volém una patria sens fé ni religió, una Catalunya secularitzada.

Aquesta acusació fou convertida en senyera d'una candidatura, per a combatre a la regionalista. Aquesta acusació, es l'obsessió de certs escriptors que han omplert de lletres les columnes d'un diari d'aquesta ciutat, portaveu de tota idea negativa i estrident.

El concepte que tenim de nostra patria, es el que fou exposat fa pocs dies bellament, en nostre Seu. No es nou aquest concepte; és el que sempre hem professat; maravellosament exposat per el Mestre espiritual de Catalunya, doctor Torres i Bages, fou altre vegada sintetitzat en l'hora de vetlla de la Confraria de S. Jordi, per un predilecte deixeble i seguidor del que fou insigne Bisbe vigatà.

Aquest es el verdader concepte psicològic de patria. La realitat ens ensenya que no tots els fills de Catalunya, estimen a la patria, tinguent-ne aquest concepte integral; bastants per desgracia la volen despresada de la fe, de la tradició cristiana. Convenim amb aquest en l'amor natural a la patria, i per a defensar-la baix aquest concepte, ens trovem units dins una associació, no en un partit, ens trovem dins la lliga catalana, anomenada regionalista.

Pro com que també volém, i preferentment, a nostra patria, amb fe, amb sa cristiana tradició, els que l'estimem baix aquest altre sentit concepte integral de patria, formem una altre associació, complementaria per a nosaltres de la primera, anomenada, Lliga Espiritual de N. S. de Montserrat, a Barcelona, Confraria de S. Jordi, en nostra ciutat. Y no es cap obstacle ni contrasentit, ser seguidor de la Lliga Regionalista en aquest amor natural a la Patria, qu'es el llàs qu'ens unex amb ella, i seguidor de la Confraria o Lliga Espiritual, puig la Lliga, no prohibeix a cap dels seus adeptes, defensar a Catalunya catòlica.

Aquest concepció integral de nostra patria, es la nostra senyera que alsém dins la Lliga; aquesta era la significació de la candidatura regionalista a Girona; aquest es el concepte de Patria que defensém i treballém per infiltrar-lo en els cors de nostres germans que no tinguin fe: I proclamem ben alt, serenament, que si un dia la «Lliga» ens impedís defensar aquest concepte integral de patria, ens separariem d'ella, per a seguir amb la senyera, ben alta de Deu i Patria.

L'escriptor J. G. S. escoltà, en nostra Seu, aquest concepte que professém

de patria, que amb paraules tant filigranades anava exposant, l'illustrat doctor Lluís Carreras; no cal, dons, reproduir-lo.

«Aquesta concepció integral de patria, es neutra?; aquest bandera es an-catòlica?; la candidatura que sintetizava aquesta doctrina, es menys catòlica que qualsevol altre?»

Mentres l'autoritat eclesiàstica, única competent, no ens digui que estém equivocats, treballarem per nostre patria amb tradició, amb fe; treballarem per augmentar els seguidors de nostra senyera, per infiltrar en els aimadors de la patria, l'amor també de Deu, de patria amb fé, creient complir, axís, un deure, de cristià, de català, i de ministre de Deu.

J. F.

La posta del maurisme gironí

Sortosament per a Girona, el seu maurisme local s'en vá cap a la posta a grosses gambades.

Tenim el dever d'elegrar-nos-en; i no pel fet d'esser mauris a l'actuació dels qui en nostra ciutat aixís s'anomenen; sinó per lo poc maurista que és i lo molt anticatalana.

Sorgí a la vida pública el maurisme gironí com un esclat de joventut, que podia ésser una esperança. Però, tot just nat caigué en la decrepitut, car en lloc de seguir correnties de joventut, s'abeurà en velles mentalitats i la velluria s'encomanà a tota la seva tasca. Els qui se sentien joves hagueren, forçosament, de separar-s' en i el maurisme gironí, en lloc de constituir una afirmació, esdevingué to duna, i tan sols, un acoblament d'odis.

I aquets odis no foren solsament individuals, que allavors podrien un xic desaparèixer-se com a fruit d'una política a l'antigor i d'un partit d'un home, sino que foren odis anticatalans, contra tot lo més sant i sagrat de la Patria concrecionats en una campanya de calumnies i falsetats que denigrava als qui les cometien i als qui les amparaven.

El programa d'En Maura no vibrà mai en les seves campanyes. Sols un udol ferestec retrunyia plé d'odi i despit, d'aquell odi i aquell despit encomanadiç an els esperits febles que deixaren marcir la joventut d'un ideal polític, pel baf senil dels dos vells—més esperitualmente per l'eda—que s'abrogaren la direcció i la mentalitat dels mauristes de Girona.

I aquets vells en la política, qui no capeixen res de les noves corrents que sotsmouen els pobles i no poden obrir mai els ulls a l'aubada de nostre Renaixensa lluminosa, que viu en una fosca fosca anacrònica i l'al re en un baladrejament continuat i flestonaire, se constituïren en les dos personalitats del maurisme gironí, comunican als llurs correligionaris la propia impotència i sub-

jectant-los al seu voler i obligant-los a pensar segons son migrat criteri, sino volien arriscar-se a ésser objecte dels seus dicteris i les seves escomeses.

En les eleccions de Diputats reberen un cop mortal i no gosaven ni piular. I aixís varem veure com Patria, que tants de penjaments havia dit contra la candidatura regionalista de Girona i tant havia vantat la d'alguns jaumins, no resa ni una paraula del resultat de les eleccions. Senyal més evident del seu aclaparament no pot donar-se, perquè la llògica periodística aconsella que si élls havien presentat el triomf de la candidatura regionalista, com una gran desgracia per a Girona, el fet d'haver sigut derrotada, anc que fós per tan pocs vots, havia d'omplir-los de satisfacció i aquesta satisfacció havia de fer-la ostensible.

Pero no ho han fet perquè a l'ensems han rebut alguna estirada d'orelles i una d'elles els hi ha donat el Sr. Peyra qui els hi ha atribuït una de les causes principals de la seva derrota, puig que la seva insensata campanya fou la principal causa de que els regionalistes del districte de Torroella de Montgrí no l'apoiessin com ho feren l'altre vegada que sortí victorios.

Ara, davant les eleccions per a Senadors, el senyor Comte de Figols va imposar silenci a la seva desatentada campanya, temerós de que pogués perjudicar a la seva candidatura.

Prò el senyor comte de Figols, s'equivocava. La campanya maurista a favor de la seva candidatura, no li haguera fet ni mal ni bé; per a fer bé o mal les propagandes polítiques, precisa que hi hagi un cert nombre de adeptes, de seguidors, d'entusiastes, i no creiem que con essin amb aixó els maurins en les eleccions senatorials. En una paraula, els hi faltava base, *materia prima*, per a fer-hi ambient i partidaris.

Els compromissaris idealment afectes a la candidatura maurista padrien comptar-se segurament amb els dits, siguent per tots un convenciment que 'ls maurins no tenen cap força en l'opinió.

Lo que passa es que ells a manca de forces propies, saben pulsar molt estrament les *debilitats del cor humà* i d'aixó fan saca, aparentant una força que estan molt lluny de tenir.

Prò a més d'habils en conèixer i explotar aquelles *debilitats*, els maurins son mestres en *companyerisme i llealtat*; i aixís sempre que fan candidatures de coalició, surten els seus candidats, i els altres acostumen a perdre per gran inferioritat en la votació.

Tot aixó es prova de que 'l maurisme es un partit deformat per vicis de naixença, que ara s'han apoderat d'ell d'una manera tal, que compte un descredit enorme, excitant en contra seu a tots els humorismes.

Culpable de la corrupció del sufragi, ha d'apel·lar a ella per a triomfar; en plena desorientació, en mig d'una gran inconsciencia, es un partit que sense arribar mai al zenit, s'en vá, ja, entre l'indiferencia de tothom cap a la posta.

I quan sigui colgat, nosaltres, sempre pietosos, posarem un epitafi demunt la seva tomba.

EUDEMUS

AGRE-DOLÇ

El símbol de la llealtat política vindrà aviat representada pels mauristes gironins.

Aixís també el símbol de l'ignocencia-millor-de l'inconsciencia, la representaran els jaumins locals.

Amb llealtat obraren els partidaris del compte de Figols, fent surar an aquest, votant sols en aquest, i precindint dels senyors Bosch i Polo. Fou la norma matei-

va que seguiren quan aquelles eleccions municipals en les que 'ls jaumistes se veieren orfes de representació. Es la norma que seguirán sempre que vagin en coalició.

Els mauristes per triomfar ne tenen més remei que acudir a *arts dolentes*, d'artifici, que 's en lo únic en que tenen un *mestratge*.

Amb inconsciencia obraren els jaumins, com plenament demostrém en altre lloc. Ells, en plena ignocencia, diuen que nosaltres *repapiejem*, segurament per aquell fatalisme de veure il·lusoriament reflexats en els altres, els propis defectes.

Prò els fets s'encarreguen de demostrar que 'ls nostres jaumins son tan *tontos* en política, com *mal intencionals* respecte de nosaltres.

«El Norte» del día 27-dimecres-escrit amb lletres grosses:

«El Norte tiene en demasiada estima su propia dignidad para descender a un nivel de baja política y de personalismos odiosos en que viven y a que quieren llevarnos nuestros adversarios».

«No pueden llegar a nosotros las salpicaduras del fango en que habitualmente se agitan ciertos elementos y determinadas publicaciones.»

En el mateix diari del día següent, dijous 27-s'hi llegeix:

«Firmes en nuestro propósito de no bajar a un terreno que repugna a nuestra dignidad tanto como AL ACATAMIENTO QUE DEBEMOS A LA AUTORIDAD ECLESIASTICA...»

¡ Gracias a Deu ! Ja era hora !

Parlant de l'elecció en votació segona del senyor Vallés i Pujals, diu l'orgue jaumí del día 27:

«El senyor Vallés i Pujals, surt en segona votació gracies els vots dels republicans i del senyor Roure, que per despit an En Bosch i Puig, li abocà el restó. Algún carlí hi hagué que feu semblant paper; però afortunadament foren pocs, *si bé varen ésser mases encare.*»

Deixant apart la prosa defectuosa, que 's norma dels redactors de l'orgue jaumí, resulta edificant el retall que oferim.

Segurament aixís també defensen les Normes Pontificies, segons l'interpretació del Dr. Gou i Solà, son director espiritual.

Ja n'hi hà de sarcasme en la vida !

Els Governos de provincia i les Administracions locals

Doble caracter del Governador

El mecanisme de la Administració local de l'Estat espanyol es dels més senzills del mon polític; se conclou a dugues esferes o règimens: el provincial i el municipal. La administració provincial, correspon, segons l'article cinc de la Llei orgànica de 28 d'Agost de 1882, a tres autoritats u orgues, la primera unipersonal i les altres corporatives, que son: el Governador, la Diputació provincial i la Comissió provincial. El govern i administració dels Municipis, està encomanat per la Llei de 2 d'Octubre de 1877, article 30, als Ajuntaments quins membres son de tres categories: Alcalde, Tinent i Regidors. Ademés, en aquests organismes, hi col·labora una Junta d'associats que la Llei anomena Junta municipal, que intervén en l'aprovació dels pressupostos i altres fins econòmics. Els municipis se divideixen en districtes i aquests en barris, al front de cada un d'ells hi hà un Tinent d'Alcalde i un Alcalde de barri, respectivament.

Exposada aquesta breu ressenya de l'organització provincial i municipal, a les quals anomenem en conjunt administracions locals, passarem a concretar el tema d'aquest primer article del treball que presentem, ço es, el doble caràter del Governador civil de província, segons el règimen vigent.

El Governador, de conformitat a lo que estableix la Llei provincial que havem citat (articles 5, 14, 19 i 28), es la primera autoritat a la qual està encomenat el règimen i administració de la província. El seu caràcter es doble: com a delegat directe del Poder central, i com a què o cap superior de l'Administració local, dualisme que respon al doble aspecte que, *oficial o legalment* considerada, presenta la província, o sigui, com a part d'un tot superior, l'Estat nacional, i com a tot que 's en si mateixa, un ésser polític col·lectiu, amb personalitat pròpia i fins peculiars.

A propòsit hem dit que aquest doble aspecte de la província, s'ha d'entendre en el sentit oficial o legal, perquè en la filosofia política o en la naturalesa d'aquest ens públic, no podrèm pas justificar-li el concepte de *ser polític total*, doncs la divisió provincial del territori espanyol, que va formular-se per el R. D. de 30 de Novembre de 1833, no fou basat en una veritable constitució interna del país, prenguent com a tipus les necessitats morals i materials, derivades dels diversos temperaments, costums i tradicions dels pobles i de les condicions geogràfiques llurs, de tot lo qual va prescindir-se; i per lo tant, aquestes províncies no comprenen agrupacions de municipis caracteritzats per elements comuns, com procedia, per a que aquelles entitats poguessen acomplir, d'acord amb la naturalesa i les necessitats d'una constitució política veritable, les funcions que corresponen a n'els organismes intermitjos entre l'Estat i les municipalitats, i d'aquesta manera, arribés a ésser una realitat filosòfica i legal l'unitat de l'Estat espanyol, que no és lo mateix que unitat nacional, encare que s'empenyin en confondre aquests dos conceptes els savis membres de la Aeademia de la llengua. Aquella divisió territorial en províncies, fou plantejada de la manera més arbitrària i artificial, rompent l'eterna geografia d'Espanya i no atenguent a cap principi d'ordre econòmic, estadístic ni històric. Aquella anticientífica divisió provincial, va destruir de dret, sinó de fet, les úniques entitats públic-naturals intermitjes que existeixen en el territori ibèric, creades per una gestació de sigles, com son les regions naturals i històriques, quins elements constitutius son tots, absolutament tots, els mateixos que la ciencia política pregona per a que mereixin el nom de nacions, com ho fòren en altres temps gloriosos, aquells reialmes que ocupen una llarga època de l'Historia d'Espanya.

Però no cal escarrassar-s'hi, car de tothom és sapigut que aquells singulars polítics espanyols, al formar l'artificial divisió territorial administrativa de l'any 1833, tractaren precisament de destruir les nacionalitats ibèriques, puig el seu lema sigué i és encare, un sol Estat en una sola Nació, amb lo qual pretenen consolidar l'unitat de l'Estat a costa de la vida natural i legal de sos components integrals, del mateix modo que si un vesànic tractés de reconstituir son còs decaigut i degerat, triturant les cèlules que'l componen i, amassant-les de nou, prensar-les dins d'un motllo de forma humana.

L'unitat i l'uniformitat son una mateixa cosa, sons els governants d'aquesta pobre i desdixada Espanya. I com que aquest erro fonamental priva el deixonament i expansió de les energies nacionals, anem acostant-nos, a la mort de l'Estat, a la que hi arribaran promptament, si no s'hi posa un remej radical amb tota urgencia, encare que sigui el de

la propia defensa col·lectiva, que'ls principis inmutables de la ètica tenen justificada en casos com el nostre.

JAUME BRUNET I BARGUÑA

Centre Catalanista

Des de començaments del any que discorre, la nostra primera entitat, va emprendre amb l'ardiment de la convicció i de la potencia, el camí definitiu del seu desenvolupament com a entitat política.

Impulsaven a seguir aquest camí, l'importancia de les nostres forces a Girona, i l'augment constant de la nostra vida col·lectiva.

Induïtament en el camp del regionalisme gironí, hi militen les personalitats de més relleu intel·lectual i social de la nostra Ciutat. I amb l'espandiment dels nostres ideals s'han acoplat al entorn del «Centre» una joventut ardida, la més nombrosa i escullida de Girona, que son la gran esperança pel demà, i una florida esplendorosa.

To'es aquestes raons induïen a emprendre coratjosament camins més amples. Es per aixó que la Junta Directiva, nova, va orientar-se en aquest sentit, i després de madures consideracions ha iniciat com una revolució, com un capgirament total de la nostra manera de ser com a entitat pública.

Les mides preses han tingut ja una realitat amb l'aparició de EL GIRONÉS, la creació de la «Joventut Catòlica-Regionalista i el cicle de conferencies fa poc temps inaugurat.

Faltava un punt essencial a resoldre, que revestia una importancia extraordinaria i decisiva aquest punt podem anunciar que es un fet ja afortunadament. Dintre poc ens complaurem en fer-lo públic.

CULTURA I ART

El Teatre Principal s'esfonsa cada dia més. No n'hi ha cap dels nostres concellers que li sàpiga donar lo que te de menester, ni n'hi ha cap que li conegui la malaltia. I es una verdadera llàstima que tinguent un bon Teatre, no s'esploti com se mereix i que vingui un dia de Pasqua i tinguem d'aguantar un *Misterio del Cuarto Amarillo* per una companyia detestable que sols serveix per a poblacions de quint ordre.

Valdria la pena, que els regidors estudiessin la manera de resoldre aquest estat de coses que seria en benefici del nostre Teatre Principal i l'art que s'hi conreua.

Es més; es va fer una informació en una d'elles es donava la solució. Voldrien prendre's la molestia els representants de la Ciutat de demanar-la i lleigirla?

En Joan Parra, ha donat tres concerts de guitarra a Girona i en tots ells ens ha demostrat que la guitarra es un instrument que *sent i diu* amb intensitat gran.

En Joan Parra es un artista sincer que domina la técnica i interpreta fidelment els diferents mestres de la Música i d'una manera íntima a Albeniz i Granados quin temperament musical s'avé a la perfecció, en la manera de ser den Joan Parra.

Per aixó tots els concerts han sigut un éxit, encare que es de dordre que el públic es retregui tant, en assistir als concerts que s donen a Girona.

Donem una encaixada al Sr. Parra desitjant que els concerts que ha de donar a Sant Feliu i altres llocs li serveixin per a obtenir nous triomfs.

Després de l'Agrupació Coral de Badalona que arribà diumenge passat, demà també arriba una massa Choral de la Societat «La Amistad del Ateneo Vilasanés».

Es proposa cantar en obsequi a les autoritats gironines, i aquestes, es segur obsequiarán als compatriotes de Vilasar.

Desde aquestes planes els donem una salutació i els desitgem una benvinguda.

* * *

Aïr a la nit, tingué lloc el primer concert organitzat per les societats «Athena» i «Societat Gironina de Concerts». Ni el temps material ni la manca d'espai ens permeten donar avui un resum crítica d'obres i artistes. Sols farem constar per endavant que els professors assoliren un éxit gran que fa tenir esperances optimistes, ja que poden arribar a tenir una reputació notabilíssima en tota la província i adhuc fora d'ella.

* * *

Demà diumenge com teniem anunciat se inaugurarà l'exposició de quadres den Martí Gimeno.

CLARÍ

Rectificació del cens

Fins el dia 5 de maig està oberta la rectificació del Cens electoral.

El «Centre Catalanista» es cuida de fer inscriure els que no hi són i de rectificar el domicili dels que hagin canviat de pis, mitjançant:

Per a la inclusió:

a) Un certificat de padró, que expedeix de franc la Alcaldía.

b) La presentació de les cèdules personals de 1913, 1914 i 1915, o un certificat del padró de cèdules que és a l'Ajuntament.

Per a la rectificació de domicili:

La cèdula personal.

El Regionalisme a Castella

Amb vera satisfacció reproduïm en aquestes planes el següent article de «La Voz de Castilla», «órgano defensor del regionalismo castellano».

«ACCIÓN REGIONAL

«No es un movimiento ficticio, de escasa consistencia en las capas sociales, sino un movimiento real, efectivo, con hondas raíces en el alma del pueblo, este del regionalismo castellano, que tiene su origen en un amor sin límites a la tierra en que se nace, en un noble afán de que prospere y se engrandezca, sin las trabas de un centralismo que ahoga todos los esfuerzos apenas iniciados, sin las ligaduras políticas que sujetan a la disciplina de un partido, dirigido desde Madrid y con vistas sólo al interés de algunos personajes, las voluntades y las iniciativas de cuantos representan a las regiones, tanto en los Ayuntamientos, como en las Diputaciones provinciales y en las Cortes.

«El regionalismo castellano, santificado por un profundo efecto patriótico, es ya una fuerza, un elemento preponderante, dispuesto a realizar obra seria, de afirmación, por completo elejada de mezquinos particularismos de egoistas pasiones de grupo.

«Vivo entusiasmo despierta esta noble y elevada idea del regionalismo, y cada día que pasa aumenta el número de sus decididos y francos defensores que no son de esos que se acercan a un partido político, buscando, a la sombra de las influencias, lo que a su propio interés y

medro conviene, sino que es hastiadas del curso seguido por una política nefasta y deseosas de que el interés general se anteponga a todo, cueste lo que cueste, y sean cuales fueren los sacrificios que semejante cruzada demande.

«Las fuerzas regionalistas actuarán con eficacia y desinterés en la magna labor del resurgimiento en todos los ordenes de la vieja Castilla tan abandonada por los Gobiernos y tan desatendida en sus demandas y justas peticiones.»

GAZETILLA

ACLARACIÓ.—Motius coneguts per tothom, ens han apartat de la prometença que ferem un dia de dotar al nostre setmanari, d'una excel·lent informació comarcal.

Podem assegurar que persistim en igual propòsit, i que a no tardar ho complirem. En l'entretant esperem una favorable disculpa.

PROMETATGE.—Encara que un xic tard a causa de l'intensitat de la lluita electoral, no podem deixar de consignar, el prometatge entre l'encisadora i bellíssima senyoreta María Dolors Matas Teixidor i el nostre dilecte amic el farmacèutic barceloní En Joan Eugeni Sala.

Que aquest prometatge sigui per ells, el començ d'una vida d'espirituals clars i de inacabables prosperitats materials.

DE SERINYÀ

HOMENATGE ALS VELLERS.—El dilluns de Pasqua va celebrar-se en el joliu poble de Serinyà, una interessant i bella festa, d'homenatge a la Vella.

A les nou va celebrar-se solemne ofici amb assistència de les autoritats, presidit pels jaios de més de seixanta anys i amb extraordinaria concurrencia de fidels.

Al acabar l'ofici els nois i noies desfilaron davant dels vells, oferint-los-hi un testimoni de respecte i de carinyo, en homenatge als anys i als cabells blancs.

El diligent i entusiasta rector doctor Tusell, va obsequiar als deu vellets de més edat, cinc homes i cinc dones, amb un dinar, servit per l'Alcalde, el Juge, el Secretari i els veïns senyors Pelegrí i Planas.

Per fi, se fundà el premi Illa, consistent en 25 ptes., que seran entregades anyalment a la familia que amb més cura i amor tracti als vells de la seva llar.

Mereixen especial elogi per l'organització de festa tan simpática, el propietari senyor Illa, donador del premi, i Mossen Joan Tusell ànima del homenatge.

Corones dentals Audouard

de 2 Kts., fetes a mida i col·locades en dos hores, estalviant viatges i visites inútils.—De 20 a 30 pessetes.

Estudis i dictàmens radiogràfics

d'anomalies de la dentició en els infants i d'enfermetats dels ossos i demès desordres de les sinuositats bucals

PONTS - BRIDGES - INLAYS

i treballs d'or a preus convencionals.

St. Francisco 12-1er. -- GIRONA

GRAN FÀBRICA

d' Aiguardents,
Licors,
Aixarops,
Vermouth,
i vins selectes
de

JAUME REGÁS

Pont Major de Girona

Grans premis en les Exposicions univ-
ersals de París (1878) i de Barcelona (1888)

SOMBRERERIAde **RAIMONDA CREUHET**

Rambla Llibertat-22 -(Sota les voltes)

Gran assortit de sombreros i
gorres de totes classes.

Trajos per a nens**F. SOLÀ****Optic i Joier**

Rambla de la Llibertat, - 26

GIRONA**Busquets i Llapart****BANQUERS**

Ciudadans 5 i Ferreries Velles 6 - GIRONA
Telefons: Urba, 88 - Interurba, 53

Comprém i veném, a l' acte,
tota classe de valors nacionals i
extrangers.

Realitzém, amb gran ventatja,
totes les operacions de

**BANCA, BORSA, CANVI,
VALORS i CUPONS**

Dalman Carles,
Plà i Cia.

Editors. -- GIRONA

Fabrica de Galetes i Biscuits

DE

SALVADOR PLAJA

Premis en les Exposicions In-
ternacionals del Tibidabo i de
Barcelona

Telèfon 204 - Figuerola 33.-GIRONA

PERE M. CARRÉ

Habilitat de Classes passives,
de Presons i de Sanitat
CENTRE ADMINISTRATIU
Representació d' Ajuntaments,
fabricants i particulars.

(Unie despatx amb consulta gratis als Ajuntaments)

Representant en Barcelona i Madrid

Carrer de la Forsa, 8, 1er.-Girona

Telefon interurba núm. 40

**ESMERAT SERVEI D' AUTOS
I COTXES DE LLOUER**

DE

J. PLÉ, BOSCH Y Cia.

Ciudadans, 10 i Ronda Figuerola
Telèfon 221 Telèfon 236

Especialitat en carruatges per
a empreses particulars i oficials,
casaments, bateigs i enterra-
ments, etz., etz.

Economia en els preus

**GRAN ESTABLIMENT
de MANUEL PUJADAS**

Antiga CASA BONET, fundada en 1840

Abeuradors 10 i 12

Rambla de la Llibertat, 39
GIRONA

Camiseria, Merceria, Perfumeria, Llenceria,
Optica de Precisió

nmens assortit en Colbates, Teixits i gen-
es de punt per a la temporada d' hivern.
ESPECIALITAT EN ELS ENCÀRRECS

SABÓNS

Barangé
BARCELONA,
GRANOLLERS, GIRONA

Alfred Ferrer**SASTRE-MODISTO**

Plaça Constitució, 4, 1er
i Plaça Bell-lloch, 2, 2^{on}

GIRONA**IMPREMPTA
I LLIBRERIA****D. TORRES**

**OBJECTES
D' ESCRITORI**

GIRONA PL. CONSTITUCIO, 9**SASTRERIA SMART**de **J. Fernandez**

Ciudadans - 18

Tall inmillorable.
Les mes altes novitats
en tota temporada

Perruqueria de
R. CARBÓ

Ciudadans, 16 (Hotel Italians)

Especialitat en el tall del cabell i barbu

Servei esmerat
i antisèptic.

Abonaments
especials

Estanislau Aragó

Procurador dels Tribunals

Ciudadans -- 5. -- GIRONA

De 9 a 12 i de 6 a 9

Josep M.ª Riera i Pau

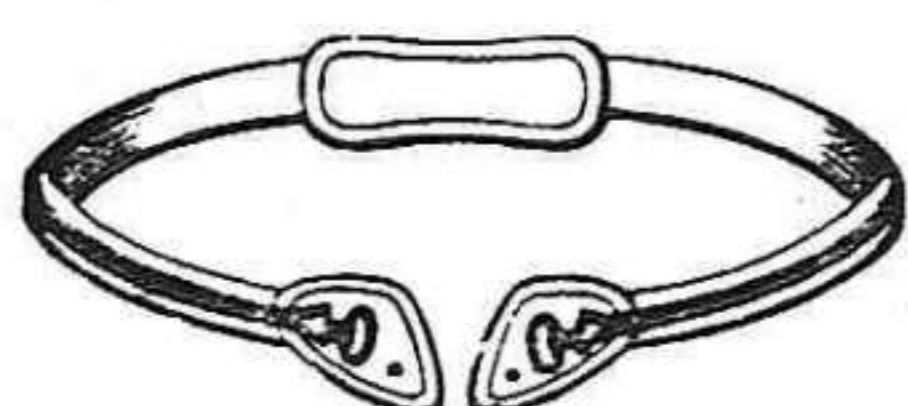
Metge Especialitzat en Malalties de

GOLA, NAS i ORELLES

Consulta de 9 a 12

NOU DEL TEATRE - 1 - 1er.

(cantonada a la plaça del Vi)

LA CREU ROJA

FARMACIA
ORTOPEDIA
PERFUMERIA

F. de A. Roca

Gabinet Ortopèdic per a la colo-
cació de tota mena d' aparells per a
corregir les deformitats del cos humà.

Especialitat i grans existències en

Braguers i Faxes ventrals

SERVEI PERMANENT

Plaça del Oli. - Girona

EL GIRONÉS

PERIÓDIC SETMANAL

Política, Literatura, Art, Ciència, Informació Local i Comarcal

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Girona trimestre	1'50 ptes
A fòra	2'00 "
Numero solt	0'10 "